

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 258/2015 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om regeringens syn på det växande problemet med fästingar och fästingsburna sjukdomar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 258/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Stefan Wallin /sv:

Med vilken tidtabell avser regeringen utvidga det nationella vaccinationsprogrammet så, att även vaccinering mot TBE kan tas med i programmet åtminstone på de områden som är mest utsatta för fästingar, såsom Pargas, har regeringen en uppfattning om hur stora kostnader de fästingsburna sjukdomarna idag medför för den offentliga sjukvården samt för hela samhället i form av långa sjukfrånvaron och bestående men såsom invaliditet och har regeringen för avsikt att utreda hur den snabba spridningen av fästingar och fästingsburna sjukdomar såsom TBE och borrelios i Finland kunde bromsas med hjälp av större avskjutning av fästingarnas värddjur, såsom rådjur och hjort?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Fästingburen encefalit (TBE) är en inflammationssjukdom i det centrala nervsystemet som orsakas av ett virus som sprids via fästingbett. Sjukdomen svårighetsgrad varierar från symptomfri till allvarlig, långvarig sjuklighet eller skada av det centrala nervsystemet som kan orsaka permanent invalidisering. Årligen konstateras cirka 30–50 sjukdomsfall i Finland. Största risken att insjukna finns på Åland, där sjukdomens incidens är hög även ur ett internationellt perspektiv. På Åland har man sedan 2006 gett vaccin mot TBE som en del av det nationella vaccinationsprogrammet. Med tanke på folkhälsan bör TBE-vaccinet enligt den av statsrådet tillsatta delegationen för smittsamma sjukdomar inte enbart erbjudas som en del av det nationella vaccinationsprogrammet på Åland, utan också i Pargas stad och Simo kommun. Det har tillsvidare inte varit möjligt att utvidga vaccinationen till Pargas stad och Simo kommun på grund av statens inbesparingsåtgärder.

Borrelia är en bakterie som i Finland sprids av fästingar av släktet Ixodes. I Finland varierar förekomsten av borrelia i fästingar mellan 10 och 50 procent. Borrelia kan orsaka i människor en infektionssjukdom som kallas borrelios eller Lymes sjukdom. Cirka hälften av de smittade personerna får ett atrofisk växande eksem kring fästingbettet. Borrelios behandlas med antiinfektiva medel, men tillsvidare finns det inget vaccin. Om borrelios inte behandlas kan det leda till senborrelios som ger många olika symptom i huden, nervsystemet, lederna eller hjärtat. Till Institutet för hälsa och välfärds register över smittsamma sjukdomar har det under de senaste åren rapporterats cirka 1 600 sjukdomsfall, men det totala antalet insjuknade är sannolikt betydligt större.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 258/2015 rd

Undersökningar har visat att TBE-infektion leder till långvariga effekter, i synnerhet inom ett år efter infektionen. Efter ett år är effekterna otydliga och ofta även återkommande. År 2013 genomfördes vid Institutet för hälsa och välfärd en undersökning som bedömer TBE vaccinationernas kostnadseffektivitet och belastningen på den offentliga hälso- och sjukvården. I undersökningen fokuserade man på kostnaderna för hälso- och sjukvården, effekterna av frånvaro från arbetet bedömdes inte. Enligt undersökningen orsakade ett TBE-fall i genomsnitt 14 800 euro i kostnader för den offentliga hälso- och sjukvården. Vid en incidens om 15/100 000 medför vaccinationerna kostnadsbesparingar enbart ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv utan beaktande av frånvaro från arbetet. I de allvarligaste fallen orsakar TBE-infektion bland annat andningsparalys och förlamning av alla fyra extremiteterna. I värsta fall kan en patient med andningsparalys orsaka kostnader på drygt 300 000 euro per år.

Institutet för hälsa och välfärd undersöker för närvarande epidemiologin för borreliosis genom att kombinera olika registeruppgifter för att få en bättre bild av den verkliga infektionsscenariot och regionala skillnader och trender. Bättre insikt i epidemiologin är en förutsättning för eventuella undersökningar om sjukdomsburden och kostnader.

Utöver Åland och skärgården i Egentliga Finland, de traditionella regionerna där fästingburen encefalit förekommer, har bland annat de norra kustområdena och skärgården utanför Kotka under de senaste åren beskrivits som områden med TBE-infektioner. För närvarande är infektionsområdena utanför det sydvästra kustområdet mycket begränsade; de omfattar en eller några uddar eller öar. Flyttfåglar föredrar ofta infektionsplatserna. En del av infektionsplatserna är mycket kortvariga medan TBE-viruset hålls kvar i andra än längre tid eller permanent. Borreliosis förekommer däremot utspritt överallt, där det också förekommer fästingar. I praktiken fungerar inte lokala åtgärder för att förhindra förekomsten av borreliosis.

Variationerna i mängden fästingar beror på bland annat mängden fästingar och deras värdarter, så som gnagare, under föregående år, hur sträng vintern har varit eller snötäcket. Det finns inte entydigt vetenskapligt bevis på sambandet mellan rådjurs- och/eller hjortpopulationerna storlek och fästingar och mängden infektionsfall de sprider. Vissa undersökningar har visat att det finns en korrelation mellan jakt på hjort och mängden fästingar, men orsakssambandet är mycket otydligt och i andra undersökningar förekommer det ingen korrelation. I Finland har fästingarter som sprider sjukdomar en mycket bred värdskala, vilket ger fästingarna goda möjligheter att breda ut sig. Rådjurs- och/eller hjortjakt i syfte att begränsa mängden fästingar är enligt nuvarande vetenskapliga rön inte motiverat.

Helsingfors 17.11.2015

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula